

Název	Centrum a periferie slovní zásoby
Štítky	ČJ, počítač, projektor, slovní zásoba, rodilý, 8.–9. roč., SŠ, hledání, porovnávání

Zadání

Slova, která často používáme v běžném psaném či mluveném projevu, tvoří jádro či **centrum** slovní zásoby. Na druhou stranu výrazy, s nimiž se příliš často nesetkáváme, bychom mohli označit za okraj či **periferii** slovní zásoby. Dokážete odhadnout, která z následujících slov patří spíše do centra a která spíše na periferii psaného jazyka a proč? Pro ověření svých domněnek využijte Český národní korpus (kontext.korpus.cz) a porovnejte frekvence slov v korpusu psané češtiny SYN2015. Pokud si nejste jisti významem slova, pomůže vám kontext, v němž se vyskytují.

cena, procitnout, město, takový, okázalý, když, toužebně, podobný, daleko, planetární, září, konstituovat, chiméra, pes, často, bujarý, hrát, žlab, konzervace

Klíč

- centrum (slova obecně používaná, bez specializovaného významu): *cena, město, takový, když, podobný, daleko, září* (jako substantivum), *pes, často, hrát*
- periferie (slova poetická, zastaralá, odborná, termíny): *procitnout, okázalý, toužebně, planetární, konstituovat, chiméra, bujarý, žlab, konzervace, září* (tvar slovesa)
- pro zajímavé porovnání uvádíme konkrétní údaje o frekvenci v nejnovějším korpusu psané češtiny SYN2015:

slovo	počet výskytů v korpusu
<i>když</i>	309 873
<i>takový</i>	100 501
<i>město</i>	70 241
<i>cena</i>	52 227
<i>daleko</i>	40 289
<i>podobný</i>	30 334
<i>září</i> (podst. jméno)	11 781
<i>okázalý</i>	749
<i>žlab</i>	511
<i>bujarý</i>	322
<i>planetární</i>	297
<i>toužebně</i>	291
<i>procitnout</i>	250
<i>konzervace</i>	216
<i>chiméra</i>	174
<i>konstituovat</i>	124
<i>září</i> (tvar slovesa)	98